

Det får vaken göra – och inte göra

Från årsskiftet får ordningsvakter längre utbildning och ökade befogenheter. F&F reder ut vad som gäller och guidar till floran av vaktyrken.

Av Anders Nilsson och Johan Jarnestad

ORDNINGSVAKTER

GRUNDUTBILDNING:
160 timmar (tidigare 80 timmar)

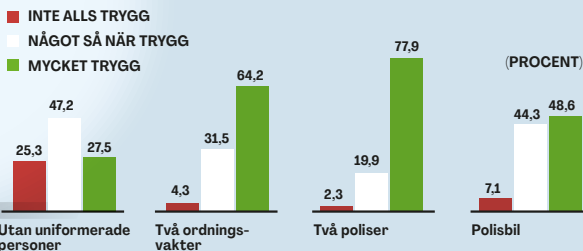
KRAV:
Minst 20 år, fysiska test, språktest/
krav, laglydnad, bedömning av lämp-
lighet för uppdraget inklusive intervju,
samt genomgången utbildning.

UPPDRAG:
Medverka till att upprätthålla allmän
ordning vid allmänna sammankomster,
offentliga tillställningar, serveringar
med alkoholtillstånd, stadskärnor,
köpcentrum med mera.

ORDNINGSVAKTER ÖKAR UPPLEVD TRYGGHET

Patrullerande polis ökar tryggheten mest i en relativt otrugg miljö (tänk dunkel gågata i centrum där några stående personer behöver passeras). Ordningsvakter ökar tryggheten mer än en polisbil, enligt forskning vid Örebro universitet.

ANDRA VAKTYRKEN

VÅKTARE

Uppdrag: Bevaka egendom, till exempel fastigheter och värdetransporter.

Befogenheter: Samma som allmänheten.

SKYDDSVAKT

Uppdrag: Bevaka skyddsobjekt, det vill säga strategiskt viktiga byggnader med mera.

Befogenheter: Får avvisa, avlägsna, omhänderta, kroppsvisitera, undersöka fordon, beslagta föremål. Får gripa person som det finns skäl att anihålla för vissa brott som spioneri och sabotage.

SJÖFARTS- RESPEKTIVE HAMNSKYDDSKONTROLLANTER

Uppdrag: Bevaka hamn och sjöfart, framför allt mot grova våldsbrott

Befogenheter: Kroppsvisitera, kontrollera ID, undersöka egendom, avvisa och avlägsna personer.

FLYGPLATSKONTROLLANTER

Uppdrag: Bevaka flygplatser.

Befogenheter: visitation, undersöka väskor, fordon, med mera.

ARRESTANTVAKTER

Uppdrag: Ta emot och bevaka i polisens arrester.

Befogenheter: Omhänderta föremål med mera, får använda våld för att genomföra åtgärd som skyddsvisitation.

NATURVÅRDSVAKTER

Uppdrag: Tillsyn i områden som till exempel naturreservat.

Befogenheter: Avvisa personer, beslagta jakt- och fiskeredskap med mera.

FISKETILLSYNSMAN

Uppdrag: Tillsyn inom fiskeri.

Befogenheter: Undersöka fångst, fiskeutrustning med mera, även beslagta densamma.

JAKTTILLSYNSMAN

Uppdrag: Tillsyn inom jakt

Befogenheter: Ta egendom i beslag.

PARKERINGSVAKTER

Uppdrag: Parkeringsövervakning.

Befogenheter: Utfärda böter.

VÄGTRANSPORTLEDARE

Uppdrag: Eskortera långa, breda och tunga vägtransporter.

Befogenheter: Ge anvisningar för trafik.

ALLAS BEFOGENHETER ATT INGRIPA VID BROTT

Envarsgripande: Att gripa en brottsling "på bar gärning eller flyende fot", om fängelse finns i straffskalan, eller gripa den som är efterlyst för brott.

Nödvärn: Att använda våld som är nödvändigt för att skydda sig själv, andra eller egendom vid brottsligt angrepp.

Skyddsvisitation: Att visitera en gripen för att söka efter farliga objekt.